

DEPARTEMENT CULTUUR, JEUGD & MEDIA

ULTIMAS

Arenbergstraat 9
1000 BRUSSEL
02 553 68 72

info@ultimas.be
www.ultimas.be

Motivatietekst Ultima Algemene Culturele Verdienste 2019

De jury draagt **Luc Tuymans** voor als laureaat voor de Ultima Algemene Culturele Verdienste 2019.

Over de laureaat

Luc Tuymans (°1958) wordt in binnen- en buitenland terecht beschouwd als een van de meest invloedrijke schilders van zijn generatie en als de kunstenaar die de figuratieve schilderkunst opnieuw relevantie en aanzien gaf aan het eind van de 20ste eeuw. Zijn werk was *nieuw* omdat hij schilderkunst combineerde met concept: telkens lag er een idee ten grondslag aan een schilderij of reeks werken.

In zijn schilderkunst maakt Luc Tuymans de staat van de wereld op – en dat beeld oogt niet fraai. Zijn geliefkoosde thema's zijn dreiging, macht, manipulatie, geheugen, oorlog, kolonialisme, opgeflakkerd antisemitisme en fascisme, *Big Brother* en de onbetrouwbaarheid van beelden in tijden van Facebook en Instagram. Hij baseert zich vaak op materiaal van controlecamera's, of op smartphonefoto's van televisie- of andere schermen.

Aanvankelijk streefde Tuymans naar een *non-stijl*, een zo onpersoonlijk mogelijk schildergebaar. Hij weigerde kunst te maken die "wil behagen". Zijn schilderijen waren hard en schraal, de kleuren gebleekt, met als onderwerpen de Tweede Wereldoorlog, de concentratiekampen en de toenmalige machthebbers. Telkens weer onderzocht hij de macht of de onmacht van het – geschilderde – beeld.

Na een aantal kleinere tentoonstellingen in Antwerpen brak Tuymans internationaal door op de Documenta in Kassel in 1992, met Jan Hoet als artistiek leider. Op de Biënnale van Venetië in 2001 verbaasde hij de

wereld met *Mwana Kitoko*, een reeks indringende, controversiële schilderijen over Congo, het Belgische kolonialisme, de jonge koning Boudewijn, en de moord op Patrice Lumumba. In 2004 kreeg hij als eerste Belgische kunstenaar een overzichtstentoonstelling in Tate Modern in Londen. Tussen 2009 en 2011 toerde een overzicht van zijn schilderijen in de Verenigde Staten, om te eindigen in Bozar Brussel. In 2015 bracht hij een uitgebreide tentoonstelling in Qatar.

Luc Tuymans speelt zijn bekendheid ook uit als curator. Zo maakte hij in 2016 voor de Royal Academy een James Ensor-tentoonstelling en toonde datzelfde jaar de vergeten Belgische abstracten in Parasol Unit, allebei in Londen. Die laatste tentoonstelling kreeg een verlengstuk in M HKA Antwerpen. Voor datzelfde M HKA en Fondazione Prada in Milaan stelde hij de tentoonstelling Sanguine samen over barok vroeger en nu. De tentoonstelling over Léon Spiliaert in de Royal Academy komt er ook door zijn bemiddeling.

“2019 werd hét jaar van Tuymans. De kunstenaar staat ontegensprekelijk op het toppunt op zijn carrière en heeft een enorme impact op de internationale scène.”

Motivatie van de jury

Volgens de jury zet de schilder in 2019, na een hoogstpersoonlijk traject van dertig jaar, een kroon op zijn werk met twee belangrijke overzichtstentoonstellingen: *La Pelle* in Palazzo Grassi, Venetië, en *The Return* in Museum De Pont, Tilburg.

De jury van de Ultima Algemene Cultuurverdiensite 2019 is het erover eens dat 2019 hét jaar van Luc Tuymans is. Ze wil hem lauweren omdat hij ontegensprekelijk op het toppunt van zijn carrière staat, een zeer grote impact heeft op de internationale scène en zelden voor het voetlicht treedt met zijn generositeit in de richting van jonge kunstenaars en kunstinitiatieven.

Deze prijs is dan ook een hulde aan zijn actieve kunstenaarschap op het hoogtepunt van zijn kunnen.

Kort gezegd

Luc Tuymans is een van de meest invloedrijke kunstenaars van zijn generatie. De verdienste van zijn kritische werken en *nieuwe* stijl, kan nauwelijks overschat worden. In 2019 staat hij op het hoogtepunt van een indrukwekkende carrière. Het is dan ook hét moment om hem te huldigen met een Ultima voor Algemene Culturele Verdienste.